

Hilsen fra Tallinna diakooniahaigla og Narva haigla.

Tenk at det har gått 16 år siden Stiftelsen Diakonova (tidl. Menighetssøsterhjemmet) startet det første prosjektet på Tallinna diakooniahaigla/ Tallinn Diakonale Sykehus.

Det var et hygieneprosjekt, hvor 3.5 mill nok kom fra helsedepartementet og daværende statsminister i Norge, Kjell Magne Bondevik.

Vi fikk penger til alt det gikk vann i gjennom, som det ble sagt fra departementet og tittelen på prosjektet var: 1: ”To reduce the burden and spread knowledge about communicable diseases and hospital infections.”

2:” To build a department for dying people and spread knowledge about hospice-philosophia.”

Prosjektets nr var 153 i Task Forse. Dette var spennende og vi ble veldig glade for denne muligheten.

Da dette kom på agendaen, hadde vårt landsstyre i Diakonifelleskapet og hovestyret på Menighetssøsterhjemmet / MSH, allerede snakket om å være med på et internasjonalt prosjekt. I den forbindelse hadde vi lyst til å være med å bygge opp omsorgen for alvorlig syke og døende pasienter, noe undertegnede hadde kunnskap og erfaring i fra Norge.

Vi hadde allerede kontakt med EELK : Estlands Evangeliske Lutherske Kirke , som sto som eier av Tallinna diakooniahaigla/ diakonisykehuset i Tallinn. Våre studenter fra MSH og elever fra KVT (Kristen videregående skole Trøndelag) var allerede der i praksis.

Mye måtte gjøres på diakonisykehuset i Tallinn. Det måtte en helrenovering til og Menighetssøsterhjemmet bevilget over 5 mill nok til renovering, undervisning og kursing. Resultatet ser vi i dag, sykehuset står frem som et praktisk, hygienisk og renovert sykehus med 75 senger.

12 av disse sengene er hospice-senger for døende pasienter. Her blir både pasienter og familie tatt godt hånd om. Her har det vært mange forskjellige kurs og det er utdannet 65 hjelpepleiere etter norsk voksenopplæringsplan for hjelpepleiere.

Denne kunnskapen som er formidlet har løftet standarden på hele sykehuset. Pasientene og deres familier på de andre avdelingene i huset nyter nå godt av dette.

Dette er gledelig!

Et moderne og lettstelt kjøkken er det blitt med flinke folk.

Ansatte her har fått 1.pris for god hygiene flere år på rad.

Kjøkkensjef Eha er dyktig og personalet lager god og næringsrik mat, som smaker godt.

Da vi fikk pengene fra departementet i 2002 ble det sagt at penger fikk vi for 4 år, men vi måtte jobbe i 10 år for å se endringene. Dette var sanne ord.

Nå ser vi virkelig endringer og staben jobber etter etiske og hygieniske prinsipper. Disse prinsippene har spredd seg ut fra sykehuset og mange av de utdannede hjelpepleierne jobber nå i stillinger ute i Tallinn by eller i omlandet rundt.

Det er holdt kurs i sorgarbeid, kurs for sorggruppe-ledere og det er avholdt flere sorggrupper for sørgende. Det er laget brosjyrer på estisk og russisk for gruppeledere.

Det var dårlig med lærebøker for hjelpepleiere, så da fant vi ut at de får vi skrive selv.

Det har blitt 7 lærebøker, som er oversatt til russisk og estisk. Dette er enkle oppslagsbøker, som skal være lett å bruke og lett å lese.

Lærebok- forfattere er: Anna Follestad som har skrevet 2 bøker i medisinske sykdommer, 1 bok i Etikk og kommunikasjon og 1 bok i Aldring.

Björg Irene Normann var med- forfatter på Hygiene-boka, sammen med Ann-Elin Winsnes Slettahjell. AEWS har også skrevet 1 bok i medisinske sykdommer og en bok i sykepleie. Dette har vært spennende og artig.

Vi takker for mulighetene vi fikk til å skrive, selv om det var vanskelig å skrive enkelt.

Det har også vært holdt kurs i diakoni og sjelesorg for prester/ diakoner og ansatte på sykehuset. Til sammen har det vært 10 kurs med foredragsholdere fra Norge: Runo Lilleaasen, Tor Johan Grevbo, Alf B. Oftestad og Audun Berg Slettahjell.

Fra siste kurs i sjelesorg febr. 2016 i samarbeid med Tallinn Metodistkirke.

Runo Lilleaasen og Audun Berg Slettahjell sammen med pastor Toomas i metodistkirka.

Det har vært et nært og godt samarbeid med metodistkirka i hele perioden.

Diakonova har vært medlem i World Diakonia siden 1947 og vi gleder oss over en ny organisasjon i Estland.

Første møte i diakonia i Tallinn 2016.

En fin gruppe med et godt fellesskap.

Viktig for dem å høre til i et større fellesskap DRAE.

To representanter Pastor Annika og tolken vår Piret deltok på DRAE-konferanse på Kongshaug i Os sommeren 2015.

I denne perioden, har det vært

lederutdanning og lederkurs over de siste 12 årene.

Økonomiansvarlig I de første prosjektene var Knut Funderud, som dessverre døde alt for tidlig.

Knut Funderud var på besteforeldre-leir og traff Psykolog Ingeborg Baustad.

Hun ble headhunted til prosjektet i 2004, noe som har hatt uvurderlig betydning for resultatene vi ser i dag. Dette gjelder også prosjektet i Narva.

Org. psykolog Ingeborg Baustad har vært en fantastisk veileder og underviser.

Ingeborg har gjort dette arbeidet gratis i alle år og ledergruppa har hatt en fantastisk tillit og åpenhet til Ingeborg. Lederne har vært villige til å jobbe med seg selv og eget lederskap. Dette avsluttes i Tallinn nå i desember 2017.

Fra 2010 har Ingeborg Baustad hatt lederutdanning og lederkurs på sykehuset i Narva, noe som

avsluttes i 2018. Vi ser samme gode resultater i Narva.

Prosjektet vårt fikk delta på en internasjonal konferanse i Litauen hvor vi stilte med posters i 2004, representert ved Hygienesykepleier Bjørg Irene Normann fra LDS og prosjektleder Ann-Elin Winsnes Slettahjell

Piret og Ann-Elin har en trivelig kaffeprat i Tähe 32, der vi har bodd i 15 år, mens vi har drevet prosjektene. Her har mange rollemodeller fra Norge bodd og alle har følt seg heime.

Hospitanter fra Narva har også bodd her mens de har hospitert på Hospice i Tallinn, noe som har vært svært lærerikt og matnyttig for begge parter.

Det har vært flere konferanser i Tallinn under prosjekt-perioden.

Vi har også fått være med som veiledere under oppbygging av hospice på kommunale sykehus i Tallinn, noe som har vært svært interessant.

**Det har vært 4 prosjekter i Tallinn, som avsluttes 31.12.17.
Nå går de for egen maskin!!**

Vi kommer til å holde vennskaps-kontakten ved like fremover, men vi er sikre på at staben fortsetter og jobbe etter de gode holdningene og kompetansen som nå er til stede

Narva.

Her er det arbeid i gang ut 2018.

hjemmesykepleien og i Narva kommune.

I 2013 ble det åpnet en ny pleie-avdeling på Narva haigla/ Narva sykehus. Der er det 8 hospice-senger for alvorlig syke og døende pasienter. I pleieavd er det til sammen 85 senger.

Her har vi fått være med å lønne en sykepleier i full stilling nå i snart 4 år.

Vi har lønnet en hjelpepleier i 3 år.

Fra 1.1.18 deler Narva haigla og stiftelsen Diakonova lønn til denne sykepleieren som heter Larissa. Hun har fått mange kurs og har også deltatt i norsk hjelpepleier-utdanning i Narva. Hun har hospitert i til sammen 5 uker på hospice på LDS (Lovisenberg Diakonale Sykehus) i Oslo. Samarbeidet med Lovisenberg er jo naturlig for oss på Diakonova, vi er jo medeiere 50 % i LDS.

Her er sykepleier Larissa og dr. Aleksander, som leder hospice-avdelingen i Narva.

Denne sykepleieren er det Diakonova med givertjeneste lønner.

Hun er blitt kreftsykepleier i Narva med sin kunnskap og erfaring.

Her er bankkontonr som dere kan være med å gi på for å støtte Larissa: 83800809080,

Merkes: Larissa. Hun er en flott kreft-sykepleier i Narva by!

Disse to er svært gode representanter for hospice i Narva.

Larissa går nå på kurs i estisk språk og ønsker å starte på høyere utdanning i sykepleie fra høsten 2018.

Estland har enda ikke Bachelour-grad i sykepleie, men de har en høyere utdanning, som er god å ha med seg.

Larissa kommer til Lovisenberg igjen på hospitering første uke i februar 2018.

Våre to tolker Piret og Tatiana er trofaste støttespillere. Piret har hatt hovedansvaret for 16 damer, som har tatt hjelpepleierutdanning siste året. De får sine diplomer onsdag 6.des i Tallinn. Piret gjør en god jobb og vi ønsker veldig at hun skal ta over undervisningen med bøker, timeplaner, forberedelser på russisk og estisk som foreligger.

Piret i kjent posisjon som tolk ved avslutning av en hjelpepleierklasse.

Piret har vært veileder i veiledningsgrupper, noe som har gjort det mulig å drive veiledning på høyt nivå med tolk!!

Hva skulle vi ha gjort uten Piret!

Det samme gjelder for Tatiana i Narva. Det er fremdeles store behov for utdanning i sykepleie på det nivået. Ut over landsbygda i Estland er det mange sykehjem med svært lav kompetanse. Dette er en svært viktig oppgave videre.

I Narva driver Tatiana veiledning av Larissa og andre ansatte på hospice-enheten flere timer

hver uke, noe vi ser er til stor hjelp i en vanskelig pleie-situasjon og i møte med pårørende. . Larissa og Tatiana holder nå kurs sammen i palliasjon i Narva kommune, noe som de selv har startet opp. Dette er flott!

Tatiana tolker under avslutning i Narva .

Mange sykepleiere, leger og hjelpepleiere fra både Tallinn og Narva har hospitert 1 uke hver på LDS. Denne hospiteringen har vært svært lærerik for alle.

Hospice LDS deltar også på hospice-konferansene i Narva, som er blitt en tradisjon hver høst. Dr. Are Normann og Joran Slaaen har deltatt nesten hvert år, siden første konferanse for 7 år siden. Siste konferanse ble avholdt 4. oktober med 110 deltagere.

Tema i år var: Den vanskelige samtalen. Smertebehandling.

Egne ansatte i Narva deltar også som foredragsholdere på konferansen, noe vi setter stor pris på.

I Narva er de veldig flinke til å spre kunnskap og info om dette viktige tema: Omsorg for døende og deres familier. Lederne går ut i aviser og lokalradio.

Viktig at nye holdninger til dette tema spres, det vet vi mye om fra eget land. Det har ikke vært enkelt i Norge å få til den åpenhet som ønskes for at vi skal bli gode til å ta oss av de alvorlig syke, de døende og deres familier. Vi har en vei å gå her også, det må vi ikke glemme.

Prosjekt nr 2 avsluttes i Narva 31.12.18.

Jeg har lyst til å takke for muligheten jeg har fått til å være prosjekt-leder for disse prosjektene i Tallinn og Narva. Veldig artig å få bruke kunnskap, kompetanse og erfaring sammen med så mange flotte mennesker, som ønsker endring.

Det ble en flott avslutning på prosjektene i Tallinn 8.desember. Det var julemiddag på sykehuset med blodpølser, surkål og svinekjøtt som smakte veldig godt. Det var kaffe og bløtkake etterpå.

Vi var 7 gjester fra Norge. Takk til dere som kom og var med på avslutningen. Det er ikke med et lett hjerte vi avslutter i Tallinn og vi ønsker å fortsette vårt vennskap og om mulig litt veiledning, særlig overfor ledergruppa. Psykolog Ingeborg var med og hadde to veiledningsdager, noe det er stort behov for.

Så ønsker jeg dere alle en velsignet jul og et godt nytt år med fred på jorden.

”Aldri forstummer tonen fra himlen, i sjelens glade pilgrimssang”

La oss leve slik at menneskene rundt oss ser det.

Julehilsen fra

Ann-Elin

161217.